

НАРЕДБА № 17 ОТ 20 ЮЛИ 2021 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА "РАБОТНИК В ОЗЕЛЕНЯВАНЕТО"

В сила от 30.07.2021 г.

Издадена от министъра на образованието и науката

Обн. ДВ. бр.63 от 30 юли 2021г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професията 622030 "Работник в озеленяването" от област на образование "Селско, горско и рибно стопанство" и професионално направление 622 "Градинарство (паркове и градини)" съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията 622030 "Работник в озеленяването" съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на първа степен на професионална квалификация за специалността 6220301 "Озеленяване и цветарство".

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 1 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват типови учебни планове за ученици, учебни планове за лица, навършили 16 години, и учебни програми за обучението по специалността по чл. 2.

Раздел II. Съдържание на държавния образователен стандарт

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията 622030 "Работник в озеленяването" включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. (1) Типовите учебни планове по чл. 3, разработени въз основа на тази наредба, се прилагат от учебната 2021/2022 г. за учениците, които от тази година започват обучението си за придобиване на професионална квалификация по професията.

(2) Учениците, които са приети за обучение за придобиване на професионална квалификация по професията в системата на училищното образование до учебната 2020/2021 г.

включително, се обучават и завършват обучението си по учебните планове и учебните програми, които са действали при постъпването им.

(3) Лицата, навършили 16 години, които към влизане в сила на тази наредба се обучават в квалификационен курс, завършват обучението си по учебните планове и учебните програми, по които са започнали.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 6 във връзка с ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование и отменя Наредба № 21 от 2010 г. за придобиване на квалификация по професията "Работник в озеленяването" (ДВ, бр. 58 от 2010 г.).

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение към чл. 2

Държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията "Работник в озеленяването"

Професионално направление:				
622	Градинарство (паркове и градини)			
Наименование на професията:				
622030	Работник в озеленяването			
Специалности:		Степен на професионална квалификация	Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)	Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)
6220301	Озеленяване и цветарство	Първа	2	2

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)

За придобиване на първа степен на професионална квалификация по професията "Работник в озеленяването" от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г., посл. изм. Заповед № РД-09-843 от 7.04.2021 г.) изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

- За ученици - завършено основно образование
- За лица, навършили 16 години - завършен начален етап на основното образование или успешно завършен курс за ограмотяване, организиран от училища в системата на пред-училищното и училищното образование по реда на Закона за насърчаване на заетостта или на Закона за предучилищното и училищното образование, или валидирани компетентности за начален етап на основно образование по чл. 167, ал. 1, т. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование, а в случаите на продължаващо професионално обучение - и придобита квалификация по част от професията

- За ученици със специални образователни потребности и за лица, навършили 16 години, с увреждания - завършен VII клас.

Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

1.2. Валидиране на професионални знания, умения и компетентности

Придобиването на квалификация по професията "Работник в озеленяването" или по част от нея чрез валидиране на придобити с неформално или информално учене резултати от ученето се осъществява съгласно Наредба № 2 от 2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, издадена от министъра на образованието и науката (ДВ, бр. 96 от 2014 г.).

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в закони и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Лицата, придобили първа степен на професионална квалификация по професията "Работник в озеленяването", работят в държавните или частните предприятия с дейност в областта на озеленяването, зеленото строителство, устройството на ландшафта и ландшафтната архитектура, в разсадници за декоративни дървесно-храстови видове, в цветопроизводствени стопанства, ботанически градини, дендрариуми и други организации, занимаващи се с отглеждане, търговия и транспорт на декоративни растителни материали.

Работникът в озеленяването участва в подготовката на почвата за засаждане, засажда и поддържа дървесна, храстова и цветна растителност. Участва в отглеждането на цветя и други растения в оранжерии, в паркове и в градини. Изгражда и полага грижи за тревни площи.

Повечето дейности работникът в озеленяването извършва на открито - в паркове и в градини. В своята работа работникът в озеленяването използва различни видове градински инструменти за предварителна подготовка на площите, за почвообработка, за бране и добиване на семена, плодове и резници, за изваждане и садене на фиданки, за сеене; оформяне и поддържане на зелени площи, напояване и др.

Лицата, практикуващи професията, трябва да бъдат физически издръжливи, подвижни и сръчни. При изпълнение на някои дейности работникът в озеленяването може да работи с опасни химически препарати - торове, препарати за растителна защита и др. Работникът в озеленяването познава и спазва правилата за здравословни и безопасни условия на труд и за опазване на околната среда от замърсяване.

Наемането и определянето на работното време на работника в озеленяването се договаря с работодателя при спазване на Кодекса на труда.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Лицата, придобили първа степен на професионална квалификация по професията "Работник в озеленяването", могат да продължат обучението си по друга професия от професионално направление 622 "Градинарство (паркове и градини)", 623 "Горско стопанство" и 621 "Растениевъдство и животновъдство".

При обучението единиците резултати от ученето по общата професионална подготовка и по отрасловата професионална подготовка се зачитат.

При продължаващото професионално обучение се организира обучение за усвояване на единиците резултати от ученето, които лицата не притежават.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД - 2011) в Република България, утвърдена със Заповед № РД-01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, посл. изм. и доп. със Заповед № РД-01-105 от 23.12.2020 г.

Съгласно НКПД - 2011 придобилият първа степен на професионална квалификация по професията "Работник в озеленяването" може да заема длъжности от НКПД от единични групи 9214, 6113, както и други длъжности, допълнени при актуализиране на НКПД.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ)

3.1. Списък на Единиците резултати от учене (ЕРУ) и резултати от учене (РУ) по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка - единна за всички професии с първа степен на професионална квалификация

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)

1.1. РУ Спазва разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място

1.2. РУ Спазва изискванията за превантивна дейност по опазване на околната среда

1.3. РУ Участва в овладяването на рискови и аварийни ситуации

ЕРУ 2. Икономика

2.1. РУ Познава основите на пазарната икономика

2.2. РУ Познава основните характеристики на дейността във фирмата

ЕРУ 3. Предприемачество

3.1. РУ Познава основите на предприемачеството

3.2. РУ Формира предприемаческо поведение

ЕРУ по отраслова професионална подготовка - единна за професиите от професионално направление "Градинарство (паркове и градини)"

ЕРУ 4. Използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в професионалната дейност

4.1. РУ Обработва информация и съдържание с ИКТ

4.2. РУ Осъществява комуникация посредством ИКТ

4.3. РУ Създава цифрово съдържание с ИКТ

ЕРУ 5. Организиране на работния процес

5.1. РУ Извършва предварителна подготовка на работното място

5.2. РУ Организира дейностите на работното място

ЕРУ 6. Подготовка на почвата за засаждане

6.1. Разпознава основните типове почви в България

6.2. Познава различните видове обработка на почвата

6.3. Познава видовете торове, норми и време на внасяне

ЕРУ 7. Засаждане и поддържане на дървесна, храстова и цветна растителност

7.1. Разпознава основните дървесни, храстови, цветни и тревисти видове

7.2. Засажда дървета, храсти и цветя в паркове и градини

7.3. Описва мероприятията, необходими за поддържане на парковата растителност

ЕРУ 8. Растителнозащитни мероприятия

8.1. Описва повредите, болестите и вредителите по парковата растителност

8.2. Познава препаратите за растителна защита

8.3. Работи с машини и апарати за растителна защита

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност "Озеленяване и цветарство" - първа степен на професионална квалификация

ЕРУ 9. Отглеждане на цветя на открито и в оранжерии

9.1. РУ Извършва размножаване на цветята

9.2. РУ Участва в отглеждането на цветя на открито или в оранжерия

9.3. РУ Подготвя рязан цвят за клиенти

9.4. РУ Поддържа цветни лехи

ЕРУ 10. Засаждане, отглеждане и поддържане на растенията в паркове и градини

10.1. Участва в засаждане и отглеждане на различни иглолистни и широколистни дървесни и храстови видове

10.2. Участва в създаването и поддържането на тревни площи

10.3. Участва в създаването и поддържането на дървесно-храстови групи

10.4. Поддържа цветни фигури в паркове и градини

3.2. Описание на ЕРУ

ЕРУ по обща професионална подготовка, единна за всички професии с първа степен на професионална квалификация

ЕРУ 1

Наименование на единицата:	Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в озеленяването
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 1.1:	Спазва разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
Знания	• Познава основните нормативни разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за конкретната трудова дейност • Описва основните рискове за здравето и безопасността при конкретната трудова дейност • Посочва основните мерки за защита и средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Познава правилата за работа в съответствие с изискванията и процедурите за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност
Умения	• Прилага необходимите мерки за защита • Спазва правилата за работа със специализирана техника и инструменти в озеленяването • Използва средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Използва различни видове пожарогасители
Компетентности	• Поддържа работната среда в съответствие с хигиенните норми, като работи с грижа за собственото си здраве и за живота и здравето на другите работници • Извършва трудовата дейност, като спазва нормативните разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
Резултат от учене 1.2:	Спазва изискванията за превантивна дейност по опазване на околната среда
Знания	• Познава основните разпоредби за опазване на околната среда, отнасящи се до конкретната трудова дейност • Описва рисковете от замърсяване на околната среда при

	извършваната трудова дейност • Изброява основните изисквания за разделно събиране на отпадъци • Познава разпоредбите за съхранение, използване и изхвърляне на опасни продукти
Умения	• Разпознава опасни продукти • Спазва изискванията за разделно събиране на отпадъци • Прилага разпоредбите за съхранение, използване и изхвърляне на опасни продукти • Съхранява опасни продукти
Компетентности	• Изпълнява трудовата дейност при спазване изискванията и правилата за опазване на околната среда
Резултат от учене 1.3:	Участва в овладяването на рискови и аварийни ситуации
Знания	• Разграничава основните рискови и аварийни ситуации • Познава основните изисквания за осигуряване на аварийна безопасност • Изброява основните стъпки за действия при аварии и аварийни ситуации • Познава видовете травми и методите за оказване на първа помощ
Умения	• Използва терминологията, свързана с аварийните ситуации • Спазва изискванията за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност • Спазва правилата за действия при възникване на авария • Оказва първа помощ на пострадали при авария
Компетентности	• Разпознава рисковете, които могат да доведат до възникване на пожар и/или авария • Участва в овладяването на възникнал пожар и/или авария в съответствие с установените вътрешнофирмени правила за пожарна и аварийна безопасност
Средства за оценяване:	Средство 1: • Писмен изпит/тест Средство 2: • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	За средства 1 и 2: • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Владее основни теоретични знания за: - здравословни и безопасни условия на труд на работното място; - превантивна дейност за опазване на околната среда; - овладяване на аварийни ситуации и оказване на първа помощ на пострадали; - работа в съответствие с изискванията и процедурите за осигуряване на безопасна и аварийна безопасност За средство 2: • Избира най-подходящия тип поведение при зададените рискови

	ситуации • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
--	---

ЕРУ 2

Наименование на единицата:	Икономика
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в озеленяването
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 2.1:	Познава основите на пазарната икономика
Знания	• Запознат е с основните икономически проблеми - оскъдност, ресурси, избор • Описва ролята на държавата в пазарната икономика • Посочва основните икономически субекти в бизнеса
Умения	• Ориентира се относно функциите на различните икономически субекти • Информира се за успешни практически примери за управление на различни бизнес начинания
Компетентности	• Способен е да идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания
Резултат от учене 2.2:	Познава основните характеристики на дейността във фирмата
Знания	• Познава основите на пазарното търсене и пазарното предлагане • Дефинира основни икономически понятия - приходи, разходи, печалба, рентабилност
Умения	• Обяснява основни икономически понятия в контекста на дейността на организацията • Прилага принципите на пазарно търсене и предлагане в дейността си
Компетентности	• Способен е да обясни икономическите принципи в контекста на дейността на фирмата
Средства за оценяване:	Средство 1: • Писмен изпит/тест Средство 2: • Решаване на практически казус
Условия за провеждане на оценяването:	За средства 1 и 2: • Учебен кабинет

Критерии за оценяване:	За средство 1: • Владее основните теоретични знания в областта на икономиката За средство 2: • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус
-------------------------------	--

ЕРУ 3

Наименование на единицата:	Предприемачество
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в озеленяването
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 3.1:	Познава основите на предприемачеството
Знания	• Описва същността на предприемачеството • Изброява принципите на предприемаческата дейност • Посочва видовете предприемачески умения
Умения	• Проучва предприемаческите процеси, свързани с професионалната дейност • Открива практически примери за успешно управление на дейността на организацията
Компетентности	• Способен е да предложи идеи за успешно изпълнение на трудовите дейности
Резултат от учене 3.2:	Формира предприемаческо поведение
Знания	• Посочва характеристиките на предприемаческото поведение • Изрежда видовете предприемаческо поведение • Описва факторите, които влияят върху предприемаческото поведение
Умения	• Прилага в дейността си подходящи предприемачески идеи • Участва при обсъждането на нови пазарни възможности • Преценява необходимостта от промени, свързани с подобряване на работата
Компетентности	• Способен е да участва в екип за намиране на решения за оптимизиране на трудовите дейности
Средства за оценяване:	Средство 1: • Писмен изпит/тест Средство 2: • Решаване на практически казус
Условия за	За средства 1 и 2:

провеждане на оценяването:	• Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Владее основните теоретични знания в областта на предприемачеството За средство 2: • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус

ЕРУ по отраслова професионална подготовка - единна за професиите от професионално направление "Градинарство (паркове и градини)" - първа степен на професионална квалификация

ЕРУ 4

Наименование на единицата:	Използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в професионалната дейност
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в озеленяването
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 4.1:	Обработка информация и съдържание с ИКТ
Знания	• Изброява интернет търсачки • Познава начини за оценка на надеждността на информацията в интернет • Описва начините за намиране и запазване на определена цифрова информация (текст, изображения, аудио, видео, уеб страници и др.) • Посочва начините за възпроизвеждане на вече записано цифрово съдържание
Умения	• Използва търсачка за намиране на информация • Записва цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, уеб страници и др.) • Възпроизвежда вече записано цифрово съдържание
Компетентности	• Демонстрира основно владение на ИКТ при обработването на информация
Резултат от учене 4.2:	Осъществява комуникация посредством ИКТ
Знания	• Изрежда доставчици на услугата електронна поща • Изброява софтуер за аудио- и видеоразговори • Посочва доставчици на услуги за споделяне на файлове • Познава софтуерни продукти, свързани с професионалната дейност
Умения	• Използва електронна поща • Използва основни функции на софтуер за аудио- и видеоразговори • Споделя файлове онлайн

	Работи със софтуерни продукти, свързани с професионалната дейност
Компетентности	Демонстрира основно владение на ИКТ при онлайн комуникация
Резултат от учене 4.3:	Създава цифрово съдържание с ИКТ
Знания	- Посочва софтуер за създаване и редакция на просто цифрово съдържание в един формат (текст, таблици, изображения) - Изброява основните функции на софтуер за създаване и редакция на просто цифрово съдържание
Умения	- Създава просто цифрово съдържание в един формат (текст, таблици, изображения) - Редактира просто цифрово съдържание
Компетентности	Демонстрира основно владение на ИКТ при създаването на електронно съдържание
Средства за оценяване:	Средство 1: - Изпълнение на задача, свързана с намирането на информация в интернет по зададена тема, нейното съхранение и възпроизвеждане Средство 2: - Изпълнение на задача, свързана със споделянето на файл в интернет пространството и изпращане на връзка (линк) за сваляне до друг потребител по електронната поща
Условия за провеждане на оценяването:	За средства 1 и 2: - Учебен/компютърен кабинет - Персонален компютър или лаптоп - Достъп до интернет
Критерии за оценяване:	За средство 1: - Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време За средство 2: - Демонстрирани са основни знания, умения и компетентности, свързани с употребата на ИКТ

ЕРУ 5

Наименование на единицата:	Организиране на работния процес
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в озеленяването
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 5.1:	Извършва предварителна подготовка на работното място
Знания	- Изрежда правилата за подготовка на работното място - Описва технологията на работа в производствения процес - Познава видовете инструктаж за безопасна работа

	• Посочва предназначението на личните и колективните предпазни средства
Умения	• Следва изискванията при подготовка на работното място • Подготвя инструментите и машините, свързани с професионалната дейност • Спазва правилата за ЗБУТ • Използва лични предпазни средства
Компетентности	• Способен е самостоятелно или в екип да подготви работното си място, инструментите и машините, свързани с професионалната дейност, като спазва изискванията за ЗБУТ
Резултат от учене 5.2:	Организира дейностите на работното място
Знания	• Описва основните работни процеси и дейности на работното място • Описва организацията на работния процес в съответствие с поставените задачи • Познава правилата за рационална организация на работното място • Изброява възможни грешки, свързани с работния процес
Умения	• Работи по схема, като спазва ЗБУТ • Открива грешки от технологичен характер • Уведомява съответното длъжностно лице при техническа неизправност • Поддържа ред и чистота на работното място
Компетентности	• Способен е да подготви и организира работното си място с цел обезпечаване на качествено изпълнение на поставените задачи при спазване на изискванията за ЗБУТ • Способен е да открива грешки от технологичен характер при подготовка на работното място
Средства за оценяване:	Средство 1: • Писмен изпит Средство 2: • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: • Учебен кабинет За средство 2: • Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Дефинира основни понятия, свързани с подготовката и организацията за работа За средство 2: • Ефективно подготвя и организира работното място • Поставената задача е изпълнена самостоятелно и в рамките на предварително зададеното време

ЕРУ 6

Наименование на единицата:	Подготовка на почвата за засаждане
-----------------------------------	------------------------------------

Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в озеленяването
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 6.1:	Разпознава основните типове почви в България
Знания	• Описва главните почвени типове в Северна България • Описва главните почвени типове в Южна България • Познава механичния и химичния състав на почвата
Умения	• Разпознава по почвен профил типа почва • Определя механичния състав на почвата и я класифицира • Дефинира минералния и химичния състав на почвата и я класифицира
Компетентности	• Ефективно подбира типа почва, подходящ за използване • Способен е да избере правилния начини за ефективно подобряване качествата и плодородието на почвата
Резултат от учене 6.2:	Познава различните видове обработка на почвата
Знания	• Изброява видовете обработка на почвата • Описва начина, периода и вида на обработка на почвата • Познава техниката, необходима за обработка на почвата • Описва начина на почистване, подравняване, профилиране и окопаване на почвата ръчно и с малогабаритна градинска техника
Умения	• Спазва последователността на мероприятията за подобряване на структурата на почвата • Избира правилното мероприятие за подобряване на почвата • Избира правилната техника за подобряване качествата на почвата
Компетентности	• Способен е след инструкция да подбере правилните мероприятия за подобряване на механичните качества на почвата
Резултат от учене 6.3:	Познава видовете торове, норми и време на внасяне
Знания	• Посочва видовете торове и тяхното въздействие • Описва правилния начин на съхранение на тор • Дефинира количеството тор, необходимо за внасяне • Описва периода и начина на внасяне на тор
Умения	• Подбира правилните торове • Използва правилния вид и количество тор • Използва правилната механизирана техника • Спазва норми и изисквания за торене
Компетентности	• Способен е след инструкция да подбере правилните торове за подобряване на химичните качества на почвата и нейното плодородие
Средства за оценяване:	Средство 1: • Решаване на тест/писмено изпитване

	Средство 2: • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: • Учебен кабинет За средство 2: • Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Дефинира теоретични понятия за тип, структура, състав, свойства и плодородие на почвата • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на обработка на почвата • Дефинира теоретични понятия за видовете торове, нормите и периода за внасяне За средство 2: • Вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с повишаване на плодородието на почвата, като правилно подбира мероприятията • Спазено е времето за изпълнение на задачата

ЕРУ 7

Наименование на единицата:	Засаждане и поддържане на дървесна, храстова и цветна растителност
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в озеленяването
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 7.1:	Разпознава основните дървесни, храстови, цветни и тревисти видове
Знания	• Описва основни белези, изисквания и декоративни качества на дървета и храсти • Описва основни белези, изисквания и декоративни качества на едногодишни, двугодишни и многогодишни цветя • Описва основни белези, изисквания и декоративни качества на тревистите видове
Умения	• Разпознава декоративните дървета и храсти по външни белези • Разпознава различните цветни видове по външни белези • Разпознава декоративните тревисти видове по външни белези
Компетентности	• Способен е да сравни дървесните декоративни видове по външните белези • Ефективно подбира тревисти и цветни видове според външните белези
Резултат от учене 7.2:	Засажда дървета, храсти и цветя в паркове и градини

Знания	• Посочва класификация на дърветата по размер • Описва посадъчни схеми • Описва технологията на засаждане и мероприятията, свързани с нея • Дефинира особеностите и сезоните за засаждане • Изброява техниката, използвана за засаждане
Умения	• Прилага различните посадъчни схеми • Сравнява възможностите за използване на различни посадъчни схеми • Използва необходимите материали и техника за засаждане • Спазва изискванията на технологията за засаждане
Компетентности	• Ефективно подбира правилните методи и технологии за засаждането на различни декоративни видове в паркове и градини
Резултат от учене 7.3:	Описва мероприятията, необходими за поддържане на парковата растителност
Знания	• Описва основните мероприятия през сезоните, необходими за поддържане на растителността • Познава механизираната и ръчна техника за поддържане на растителността • Изброява видовете резитби и оформяне на корони при декоративните дървета и храсти
Умения	• Обяснява периодичността на поливките и сезоните за поливане в различните случаи, оросяване с вода • Сравнява различните видове резитби за декоративните дървета и храсти • Обяснява избора на сезон за изпълнение на резитбите за декоративните дървета и храсти • Прилага сезонните мероприятия и грижи за растенията • Използва машини и инструменти за поддържане на дървесно-храстова растителност
Компетентности	• Способен е под наблюдение на ръководител да подбере правилните методи и технологии за грижи и поддържане на различни декоративни видове в паркове и градини
Средства за оценяване:	Средство 1: • Решаване на тест/писмено изпитване Средство 2: • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: • Учебен кабинет За средство 2: • Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Дефинира теоретични понятия за хабитуса на видовете, използвани в парковата среда • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите за засаждане на растителност • Дефинира теоретични понятия за мероприятията, необходими за

	поддържане на растителността За средство 2: • Вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана със засаждане и поддържане на дървесна, храстова и цветна растителност • Спазено е времето за изпълнение на задачата
--	--

ЕРУ 8

Наименование на единицата:	Растителнозащитни мероприятия
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в озеленяването
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 8.1:	Описва повредите, болестите и вредителите по парковата растителност
Знания	• Описва видовете механични повреди по парковата растителност • Познава видовете гъбични и бактериални заболявания по парковата растителност • Изброява видовете вредители по парковата растителност
Умения	• Разпознава механичните повреди по парковата растителност по външни белези • Открива болестите и гъбите по парковата растителност по външни белези • Разпознава вредителите по парковата растителност по външни белези
Компетентности	• Способен е да избере правилните методи за грижи и поддържане на различни декоративни видове, като ефективно прецени заболяването, повредата или вредителя
Резултат от учене 8.2:	Познава препаратите за растителна защита
Знания	• Познава видовете препарати за растителна защита • Описва въздействието на препаратите върху растителността • Дефинира правилното дозиране на различните препарати
Умения	• Разпознава подходящите препарати за борба с вредителите • Сравнява въздействието на различните препарати върху растителността • Използва подходящите препарати за растителна защита
Компетентности	• Способен е под наблюдение на ръководител да избере правилните препарати за растителна защита според тяхното въздействие и след преценка на заболяването, повредата или вредителя

Резултат от учене 8.3:	Работи с машини и апарати за растителна защита
Знания	• Познава видовете машини и апарати за растителна защита • Описва начините за правилно съхранение на техниката • Описва правилната употреба на различните апарати за растителна защита
Умения	• Избира подходящата техника за растителна защита • Използва техника за растителна защита по предназначение • Спазва изискванията за правилно съхранение на техника за растителна защита
Компетентности	• В екип ефективно преценява метода и избира техниката за максимална защита на растенията
Средства за оценяване:	Средство 1: • Решаване на тест/писмено изпитване Средство 2: • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: • Учебен кабинет За средство 2: • Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Дефинира теоретични понятия за повредите, болестите и вредителите по парковата растителност • Дефинира теоретични понятия за препаратите за растителна защита и тяхното въздействие • Дефинира теоретични понятия за мероприятията, необходими за защита на растителността За средство 2: • Решаване на проблем на заболяло растение • Вярно, точно и мотивирано разпознава болестта на растението и избира подходящия препарат • Спазено е времето за изпълнение на практическата задача

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност "Озеленяване и цветарство" - първа степен на професионална квалификация

ЕРУ 9

Наименование на единицата:	Отглеждане на цветя на открито и в оранжерии
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в озеленяването
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене	Извършва размножаване на цветята

9.1:	
Знания	• Изброява методите на размножаване и съхранение на посевен материал • Описва особеностите на размножаване при отделните видове цветя • Познава необходимите грижи за цветята при размножаването им
Умения	• Подготвя посадъчен материал • Съхранява посадъчен материал • Извършва семенно и вегетативно размножаване • Полага необходимите грижи за цветята по време на размножаване
Компетентности	• Способен е да подбира правилните методи за размножаване при различните декоративни видове при спазване на инструкциите и изискванията на технологията
Резултат от учене	Участва в отглеждането на цветя на открито или в оранжерия
9.2:	
Знания	• Описва специфичните грижи за цветята на открито • Описва специфичните грижи на цветята в оранжерии • Познава основните изисквания на цветните култури към екологичните фактори
Умения	• Извършва подготовка на площите за отглеждане на цветя • Полага грижи за цветята, включително посеви, поници и разсади • Полага специфични грижи за розите (резитба, зазимяване, откриване и др.) • Поддържа оптимален микроклимат при отглеждане на цветя в парници и оранжерии
Компетентности	• Участва в отглеждането на цветя в открити и закрити производствени площи при спазване на инструкциите и изискванията на технологията
Резултат от учене	Подготвя рязан цвят за клиенти
9.3:	
Знания	• Познава видовия състав на цветята • Посочва периода на отрязване на цветовете при спазване на изискванията на технологията • Описва начините на съхраняване на рязан цвят при спазване на изискванията в зависимост от вида на растението
Умения	• Преценява подходящия период за отрязване на цветовете • Съхранява рязания цвят в зависимост от вида на растението • Спазва изискванията на технологията
Компетентности	• Способен е самостоятелно да реже/бере и съхранява цветята при спазване на определените изисквания за всеки вид растение
Резултат от учене	Поддържа цветни лехи
9.4:	
Знания	• Описва основните видове цветя, използвани в озеленяването • Познава различните посадъчни схеми и анализира възможностите за тяхното използване • Описва особеностите, технологията и сезоните за засаждане • Изброява необходимите материали и техника при поддръжка на

	цветни лехи
Умения	• Зацветява с едногодишни, двугодишни, многогодишни и луковични цветя • Извършва прашене (разрохкване) на цветни лехи • Оформя лехите • Поддържа цветни лехи
Компетентности	• Способен е след инструкция да подбере подходящите мероприятия за поддръжка на цветни лехи при спазване на определените изисквания • Способен е да създава, оформя и поддържа цветни лехи съгласно изискванията
Средства за оценяване:	Средство 1: • Решаване на тест/писмено изпитване Средство 2: • Изпълняване на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: • Учебен кабинет За средство 2: • Реално работно място (база за обучение по практика) с включена производствена площ
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Владее основните теоретични знания, свързани с размножаване, отглеждане и поддръжка на цветята За средство 2: • Ефективно подготвя и организира работното място • Изпълнява практическа задача, свързана с размножаване, отглеждане на цветя, подготовка на рязан цвят, оформяне и поддръжка на цветни лехи • Практическата задача е изпълнена вярно, самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време

ЕРУ 10

Наименование на единицата:	Засаждане, отглеждане и поддръжане на растенията в паркове и градини
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в озеленяването
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 10.1:	Участва в засаждане и отглеждане на различни иглолистни и широколистни дървесни и храстови видове
Знания	• Описва различните начини на засаждане на дървесни и храстови видове • Описва етапите на засаждане на дървесни и храстови видове

	• Посочва мероприятията, свързани със засаждане на дървесни и храстови видове • Изброява основните грижи за отглеждане на различни иглолистни и широколистни дървесни и храстови видове
Умения	• Обяснява методи за отглеждане на дървесни и храстови видове • Засажда дървесни и храстови видове • Спазва етапите на засаждане и технологията • Прилага подходящите мероприятия за правилното отглеждане на дървесни и храстови видове
Компетентности	• Способен е да подбере подходящия метод за засаждане на дървесни и храстови видове и мероприятията за правилното им отглеждане • Способен е да участва ефективно в екип за засаждане и отглеждане различни иглолистни и широколистни дървесни и храстови видове
Резултат от учене 10.2:	Участва в създаването и поддържането на тревни площи
Знания	• Описва различните видове треви, подходящи за затревяване • Познава етапите и разликите при затревяване и зачимяване • Посочва мероприятията, свързани със засяването на семената и реденето на чима • Описва основните грижи за тревните площи
Умения	• Засява тревни площи чрез правилния подбор на тревни смеси • Зачимява, като спазва последователността • Използва подходящи методи за отглеждане на тревните площи (поливане, торене, коситба, аериране)
Компетентности	• Способен е да подбере оптимален метод за изграждане на тревни площи • Изпълнява агрокултурни мероприятия за поддържане на тревни площи (поливане, торене под контрола на специалист, коситба, аериране и др.)
Резултат от учене 10.3:	Участва в създаването и поддържането на дървесно-храстови групи
Знания	• Описва различните видове дървета и храсти, подходящи за дървесно-храстови групи • Посочва различните видове групи, етапите и разликите при изграждането им • Описва мероприятията, свързани с поддръжката на дървесно-храстови групи
Умения	• Сравнява различните декоративни видове • Извършва правилен подбор и съчетаване • Изгражда различни дървесно-храстови групи • Използва подходящи методи за отглеждане на дървесно-храстови групи
Компетентности	• Ефективно участва в подбора на оптималния метод за изграждане на дървесно-храстови групи и извършва мероприятията за правилното им отглеждане
Резултат от учене 10.4:	Поддържа цветни фигури в паркове и градини

Знания	• Описва различните видове геометрични цветни композиции, етапите и разликите при изграждането им • Изброява различните видове цветя, използвани за геометрични цветни композиции, скален цветен кът и цветна група • Дефинира основните грижи и мероприятията, свързани с поливането и оросяването на новосъздадена и съществуваща цветна растителност
Умения	• Разпознава различните цветни видове • Прави правилния подбор и съчетаване • Изгражда цветни фигури, скален цветен кът и цветна група в паркове и градини • Полага грижи за отглеждане на новосъздадена и съществуваща цветна растителност • Извършва поливане и оросяване
Компетентности	• Способен е правилно да подбере подходящия метод за изграждане на цветни фигури, скален цветен кът и цветна група в паркове и градини • Извършва подходящите мероприятия за правилното отглеждане на цветната растителност
Средства за оценяване:	Средство 1: • Решаване на тест/писмено изпитване Средство 2: • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	За средства 1 и 2: • Учебен кабинет За средство 2: • Реално работно място (база за обучение по практика) с включена производствена площ
Критерии за оценяване:	За средство 1: • Дефинира теоретични понятия за начини на засаждане, отглеждане и грижи за растителността • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на изграждане на дървесно-хростова група, цветни фигури и цветни групи • Дефинира теоретични понятия за създаване и поддържане на тревни площи За средство 2: • Ефективно подготвя и организира работното място, като избира необходимите материали според изпитното задание • Изпълнява правилно задача, свързана със засаждане, отглеждане и поддържане на растенията в паркове и градини и спрямо изискванията за ЗБУТ • Изпълнява практическата задача самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време

4. Изисквания към материалната база

Обучението по теория се осъществява в специализирани учебни кабинети, а по практика - в учебни работилници и лаборатории или базови обекти (фирми).

4.1. Учебен кабинет

Обучението по теория се провежда в учебен кабинет или в зала. Учебният кабинет е оборудван с работно място за всеки обучаван (работна маса и стол), работно място за обучаващия (работна маса и стол), учебна дъска, аудио-визуална техника, мултимедиен проектор и екран, компютър за всеки обучаем с инсталирани програмни продукти, необходими за учебния процес, информационни табла, учебни видеофилми, интернет. Учебният процес е обезпечен с необходимата техническа документация, справочна и каталожна литература.

4.2. Учебна база за обучение по практика

Практическото обучение се осъществява в учебни работилници, оранжерии, градински центрове, декоративни разсадници, ботаническа градина, горско стопанство, на зелените площи на училището или общината, в частни или държавни (общински) паркове и градини или фирми при предварително сключен договор за тази цел.

Базата за обучение по практика трябва да разполага със сбирки от различни материали (дървесно-храстови, цветни и тревни видове, почви, семена), различни видове градински инструменти (за предварителна подготовка на площите, за почвообработка, за бране и добиване на семена, плодове и резници, за изваждане и садене на фиданки, за сеене, за оформяне и поддържане на зелени площи, за напояване).

Базата за обучение по практика трябва да отговаря на утвърдените норми за площ, обем и осветеност. Учебният процес трябва да бъде обезпечен с необходимите материали, техническа документация, справочна и каталожна литература.

Обучаваните лица е необходимо да преминат практическо обучение през всички предвидени работни места, обзаведени с различните инструменти и съоръжения, включени в курса на обучение за усвояваната професия.

Работните места трябва да отговарят на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и да са обезпечени със съответните лични предпазни средства.

5. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по учебните предмети или модули от общата професионална подготовка имат лица с висше образование по съответната специалност.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), могат да преподават лица без висше образование и без професионална квалификация "учител", ако са придобили професионална квалификация по съответната специалност при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.